

Forfallet i avløpsnett

Forfallet i våre avløpsledninger er i den senere tid viet både sendetid i NRK og spalteplass i avisene, Dette er gledelig, da det er et åpenbart behov for å gjøre noe med avløpsledningene om vi i fremtiden skal ha funksjonsdyktige avløpsnett. Imidlertid kan det se ut til at man i en viss grad feilvurderer de miljømessige konsekvensene av dårlige ledningsnett.

Problemene i avløpsnett har i hovedsak sammenheng med ledningenes styrke og tetthet. Andre forhold, som f.eks. setninger kan føre til tilstoppinger. Slike problem kan dog ofte forhindres ved driftstekniske tiltak.

Med det tempoet vi nå holder når det gjelder utskiftninger og reoveringer, må våre avløpsledninger holde i flere hundre år. Ikke nok med det, nødvendig levetid øker med ca. 10 år for hvert år som går. Vi sakker med andre ord etter når det gjelder fornyelsen av ledningsnettene. Ledningene brytes ned p.g.a. slitasje, kjemiske angrep og fordi akseltrykket på veiene er høyere enn det ledningene er dimensjonert for. Det er også i perioder lagt rørledninger med meget dårlig holdbarhet. Det er ikke tvil om at innsatsen må intensiveres om man skal forhindre at ledningene etterhvert klapper sammen p.g.a. manglende styrke.

En stor del av avløpsnettene er utette og tildels svært utette. Avhengig av forholdene i grøftene lekker kloakken ut i visse områder mens ledningene andre steder fungerer som drensledninger. Lekkaasjene skyldes den tiltagende oppsprekningen og at fugemassene etter hvert har blitt borte. I mange tilfeller har også ledningene blitt lagt med åpne skjøter.

Betydningen av utlekking er omdiskutert. Det ser ut til at kloakk som lekker ut fra fellesledninger de fleste steder blir tilfredsstillende rensert i grunnen. Verre trodde man det var når det under spillvannsledningen ligger en overvannsledning som også er utett. En undersøkelse som NIVA nylig har utført tyder imidlertid på at svært lite av det som lekker ut fra spillvannsledningen finner veien til overvannsledningen. Er dette riktig, er kanskje ikke utlekking så stort miljøproblem som vi tidligere antok. En helt annen sak er det at lekkasjer fra avløpsledninger i spesielt uheldige til-

feller kan medføre forurensning av drikkevannet når vann- og avløpsledninger ligger i samme grøft.

Innlekking og mer eller mindre bevisst tilførsel av overvann til kloakkledningene er muligens miljømessig mer alvorlig enn utlekkingen. En undersøkelse som SFT har fått utført viser at utslippene fra våre kjemiske renseanlegg sannsynligvis er flere ganger større enn de burde ha vært p.g.a. at anleggene tilføres store mengder «rent» vann. Eksempler viser også at det «rene» vannet kan medføre betydelige forurensningsutslipp via overløp.

Mye må gjøres med våre avløpsnett, og de økonomiske midlene er små. I denne situasjonen er det viktig at man, før tiltak velges, foretar en nøktern vurdering av de drifts- og miljømessige konsekvenser av manglene ved ledningsnettet.

Vi håper at fokuseringer på problemene i avløpsnettene også fører til økt innsats for å bedre forholdene.

NORSK VANNFORENING